

SZABOLCS.

Vegyes tartalmu heti lap.

Megjelenik minden vasárnapon.

Kiadó-tulajdonos: a „szabolcsmegyei lapkiadó-társulat.”

Előfizetési árak:

Egész évre	4 frt.
Félévre	2 frt.
Negyedévre	1 frt.

Szerkesztői iroda, hová a lap szellemi részét tárgyzó küldemények intézendők: A ref. lelkeszi lak.

Bérmentelen levelek csak ismert kezektől fogadtnak el. A kéziratok nem adatkant visza.

Kiadó-hivatal.

hová az előfizetési pénzek, a lapba szánt hirdetések és felszámolások küldendők: Nagytér 136. sz. a.

Hirdetési díjak:

Minden 5 hasábos petti-sor egyszeri hirdetésnél 5 kr. többszörinél 4 kr.
Terjedelmes hirdetések többszöri beiktatása, kedvezőbb feltételek alatt eszközölhető.
Minden egyes beiktatás után kincstárilleték 30 kr.

A nyilt-terben minden három hasábos garmond-sor díja 20 kr.

Az előfizetők, a hirdetések megfizetésénél, 20%-nyi kedvezményben részesülnek.

Mik bajaink? Kik segíthetnének leginkább?

(Folytatás.)

„Uj idők új emberek“ végzők cikkünket a mult számban!

Valóban nagyszerű, gyökeres változásokon ment keresztül társadalmi életünk a legközelebb mult tizedben; csak hogy nem annyira előre, mint inkább hátrafele.

Mi kik az ötvenes évek elején kezdtük iskoláinkat: emlékezhetünk vissza azon idővs szellemre, mely az iskolai leckéket áthatotta, — és e szellem általános volt minden protestans tanintézetben (egyebekről nem szölok, mert azokat nem volt alkalmam közelebről ismerni). Ugyyszólván általános hazai közérület volt az, mely bennünket a szülői házbán úgy, mint a tanintézetben fejlesztett, nevelt, vezérelt; és ez általános hazai közérület nem volt más, mint azon boldogító üjzsmék áramlata, melyek a 48-diki nagy események fényes hajnalán országos diadalra emelkedtek.

Democraia, egyenlőség az emberi jogokban, szabadság vágy, önfejlődés és hazaszeretet.

Ezek valának, azon hatalmas eszmék, melyek áthatották akkor a hazát s a hazában a jó családokat, társadalmat és tanintézeteket. Ezen eszmék előtejevel tápláltunk mi, ezek váltak szívünk elemeivé, lelkinünk drága kincseivé! Lehet-e hát csudálkozni a felett, ha mi egyáltalában nem találjuk magunkat e modern (?) világban! Hol mind-ezek csak lári-fári! Ábránd és semmiség? Lehet-e csudálkozni a felett, ha idegennek tetszik nekünk társadalmi és állami életünk nagyrészt arisztocraticus iránya, szervezete; ha nem tudjuk jószágos szemmel tekinteni azon tökéletlen gyarlóságokat, melyek a hazai erkölcsi élet hanyatlásával felszínre kerültek a társadalomban?

Ott vagyunk sok részben ismét, hogy a főurat a mágnástól, a kisebb birtokosok pedig a kutyabőről számítják az embert. A szellemi s erkölcsi műveltség, mely ezelőtt qualificalt: na már nem sok horderővel bir igen sokak előtt. Társadalmi összejövetelek tartanak némely helyeken, — mint lapokból olvassuk, — merőben arisztokratikus irányzattal. Léhaság, külszin, csillogás vágy, hogy ne mondjuk puffeszkedés: ezek nagyrésztben ismét az uralkodó elvek társadalmi életünkben. Külhőjon rágódunk, mint a hernyók; a nélkül, hogy megfigyelnök a kor követeléseit a humanismus nagy, fejlesztő s tökéletesítő eszméit.

Különös az, mit igen sokan nem vesznek figyelembe, — hogy t. i. egy-egy nagy világ esemény, vagy mozgalom mily határozott befolyást gyakorol a világra! — Majmolási hajlandóságunk valóban erős, mint ha csakugyan igaza volna Darwinnek.

A francia társadalmi illetan, mely melleleg nem sokat törődök az erkölcsi élet belső tisztaságával, határozottan kezdi meghódítani nemzetünket; és bár ama má-

sik (democraticus) szellemirány, mely az amerikai egyesült államok felől köszöntött be hozzánk, s mely igen sok nemeslélekben viszhangra talált küzd is itt ott ellene, de kivált napjainkban lassanként szűkebb térre szorítottatik, milyival is inkább, mivel a német föld tele van Vilmos dicsőségével s rájongva ujjong az ujszász aranyos koronájának; úgy hogy e dicsőség mellett a különben józan német nép örömmel türi az absolutismust is, s diadalmában megfelejtkezik azon szabadságról és egyenlőségről, mely nagy humanistáinak könyveiben oly élénken emlékezteti őket és a mivel világot az emberi legnemesebb kötelességek teljesítésére a köztökéletesedést íránt.

Nem tagadhatjuk, hogy ezen világescemények nem csak társadalmi, de állami életünkre is határozott befolyást gyakorolnak. (Folyt. köv.)

KÖZÜGYEK.

A nyugdíjazás szükségessége s hasznos voltáról.

II. A tanítói nyugdíj.

Jelige: „Korunk társadalmában, az idő szerint egyike a legaszokott látványoknak az, hogy a míg igen sok beszéd foly a nevelésről, a közben igen keveseknek jut eszébe, hogy annak számára a legjobb erőköt biztosítsák; még pedig akarmi áron. — Semmi foglalkozást sem kellene ilyen dusan jutalmazni.”
Channing.

„Nem sok várható oly tisztviselőtől, kiknek minduntalan szemé előtt lebeg családjának nyomasztó helyete. Az ily ember, ha a legnagyobb ömegtartással, és családja anyagi túrelmél nem bir, képtelen máshoz nyulni legszükségesebb életszükségletek fedezésére, és könnyen oly eszközökbe is folyamodhat, melyek tekintélyét a község előtt alaszaltják, vagy épen szégyenére, jellemének beárnyékolására valnak.”
Lubrich.

A mult számban tett ígéretemet beváltani, im itt vagyok, akár várt az olvasó, akár nem.
Erre nézre különben mondhatom, hogy a társadalmi irányelvét s az emberek gondolkodás módját jól ismerem. Nem is átkotom magamat azzal, hogy minden előtezőt megolvasgatja a népnevelés s néptanítók érdekében írott cikkeimet.

— Ha még is valami báli tudósítást írnek minden egyes nőt teljes díszben bemutatva; vagy a divatról s ilyes kapos themáról „esevegnék,” amolyan szalonyos könnyedséggel! De népevelés, népies olvasmányok, no! meg éppen tanítókrol! „Langyos, polgáris, köznapni érelem,” mondania Tompa „Florentina-ja.” — Mintha nem hallottuk s nem olvastuk volna már a tanítók helyzetének nyomorult, siralmas voltát eleget! így pattog váll-vonogtva a közönyösség könnyű véru emberre.

Magam is mondhatom az olvasónak azt, mit a fentebb nevezett nagy költő mondott nejének utolsó versei egyikében: „mind hallád már tölem, mit itt találz.... Mégis leírom.” —

Leírom, mert felteszem, sőt tudom, hogy vannak e lapnak oly olvasói is, kiket ez az „unalmas,” e „köznapni” ügy: a nevelés és a tanítók állása közelebről, komolyan s őszintén érdekel. — Ezek rokonszerve s tárgyaim iránt tanusított meleg ragaszkodásuk, míg egy részről lenézést és gnynt feleltek velem: más részről int, ösztönöz, bátorít, hogy a népnevelésre s a tanítókra fordítsam gyakran megnyitott szívem közönségnek beces figyelmét. — Igen is! Elzárt írom le az éféle köznapni s mindenki által tudni vélt dolgokat.

— Leírom, mert azon kívül, a mit idevonatkozólag az előlirt jelgében az amerikai társadalomnak mondott szemébe a humanismus apostola Channing, azt is mondá más helyütt, hogy: „minden nagy igazságnak az a sorsa, hogy valami szokottá, mindennapiává válik, és ha az erköletanító felaknára magát meuteni ezen igazságok hathatós tanítása alól csak azért, mivel a gyakori ismétlés által elalválnak, akkor a vallásos és erkölcsi oktatás majdnem egészen megszünnek.”
Leírom, mert — hogy megint az ő életéből vett a találó szavaival fejezzem ki magamat — jól tudom,

hogy untig ismert dolgokat ismétlek s oly elveket ajánlok figyelembe, melyeket a közönség nagy készséggel elősmer, de éppen oly hamar el is felejt.”

Ez indokok úgy tartom, hogy elegendők annak igazolására: miért írök én oly gyakran s mindig csak a népnevelés és a tanítókrol!
Minden gondolkodó ember elismeri azon igazságot s elvül tüzi ki a politikus e tételt, hogy: a maroknyi magyar nemzet magát csak műveltsége s nem száma által tarthatja fel. Besze, értéke többé nem karja és karjától függ; hanem belereje, azaz tanultságától, műveltségétől.

E belső értéket leginkább a tanítói osztály nevelheti: még pedig általánosságban, széles értelemben véve a tanítói elnevezést. — A felsőbb és alsóbb fokú nevelés egyaránt nagy horderőre foglalkozás. Tanítók s tanítók egyenként tiszteltek és becsülést érdemelnek.

Mint hogy mégis a nemzetet és az ugnevezett nép, vagy is alkalmasabban kifejezéssel élve a polgárság teszi; mint hogy én leginkább a népnevelés mezéjén szoktam mozogni s mint hogy végül helyzetem és állásomnál fogva a néptanítók feladatát s állapotát legjobban ismerem; tehát csak a néptanítókról kívánok beszélni.

Midőn a néptanítók nyugdíjazását sürgetem, — mint sürgettem már eddig is többször s több helyen, a hol és a mikor erre alkalmat vehettem, — mindenek által tagadom azon feltételt, hogy a néptanító csak a felekezet szolgáltatában állása s egyedül ennek érdekében tartoznék működni.

A tanító nem egy, vagy más felekezet részére nevel tagokat; hanem legelőször nevel embereket, erőteljes, értelmes, becsültes polgárokat, kik szabad vallásjogkorlat mellett tetszők szerint csatlakoznak e vagy ama vallástársulathoz.

A tanítók a nemzet fiainak nevelői a nemzet hivatalnokai, nem a felekezetekéi. A hivatalváltoztatni lehet, szabad; de a hazafüli érzést cserélgetni sem lehet, sem szabad. Mert mint Kossuth egy leteleiben vagy hat év előtt írta: „nem vagyunk még a világpolgárság azon magaslatára felemelkedve, hogy hazánkon kívül hont találhatnánk.”

A nemzetnek itt élni, halni kell.
Mivel pedig élete műveltségétől, tehát a tanítók működésétől nagymértben függ: azért a tanítók jól díjazásit és nyugdíjazásit a nemzetnek saját érdeke parancsolja.

E kötelességeten — a mai viszonyokhoz alkalmazkodva, melyszerint hazánkban a tanítók még ma is a felekezetek díjazják, — úgy lehetne s úgy kell, mert máséket nem lehet, segíteni, hogy a mit a felekezet pénzirtára meg nem bir, segítsen az államé; és segítsen a társadalom.

Mert azt nem lehet, nem szabad tovább elnézni, hogy míg az államnak mindenféle hivatalnokai: bíró, adótezt, katona, vasuti tisztviselők, mostantól fogva a jegyzők is, tisztességesen fizetettek és nyugdíjaztatnak: addig a tanítók nem elegendő fizetésök, sem nyugdíjok. A mi fizetésök van az: sincs mindenütt biztosítva, s oly csepeget, csurogva jut a kezökbe, hogy a mindennapi szükségét is alig-alig fedezehtik belőle.

A ki, mint családító él, tudja azt jól, hogy élelem, ruházat gyermeknevelés s az önképzés segédesszükségeinek beszerzésére mennyire igénybe veszik a legutómtebb tárczáit és is mennyire meglapostoják, meglahaszaltják azt. A tanítók lapos tárczáit többnyire ezekre is elégtelenek. Az özvegy és árva jövőjét pedig egyáltalában nem biztosítják. Nem lehet tehát csodálni, ha az illetők a tanítói állást a jegyzői, adóhivatali s más ilyenmí hivatalokkal cserélik fel, hol a jelen s a jövő is, szerényen bír, de biztosítva van.

Százaportás volna már csak, ha az elébbiek után is még azt bizonyogatnánk, hogy a tanító, ha igazán betölti feladatát, szinte tesz oly szolgálatot a hazának, a nemzetnek s az emberiségnek, mint bármely más hivatalnok, avagy tisztviselő. Nem csak olyat, hanem nagyobbat tesz. De ha épen olyat tesz — ez már nem vitatható el: akkor a tanítói nyugdíjalap is igényelhet annyit az állam pénztárából, mint a többi tisztviselők nyugdíjalapjai. Sőt ezt kérheti s kérje is bátran; mert erre joga van.

Vegye fel tehát a tanítóküggyét a társadalom a törvényhozó testület, a megyei hatóság és sürrességre kormányt a tanítónyugdíjintézet mielőbbi felállítására. Ily egyetemes öhaját elöl sokáig ki nem térhet; mert akkor kitérnie erkölcsiileg lehetetlen leend.

Ha a tanítók a „nemzet napzsmosai” illő, hogy jutalmazza is őket munkájok után a nemzet.

A nyugdíjintézet felállításá körül a tanítók magok vajmi keveset tehetnek. Száz közül talán 25-30 fizethetne éventéknt 20 frtot úgy, mint a jegyzői kar egyeztjai fizetnek. De soknak egész évi fizetése sem megy átször husz frtra. Már pedig az apának, azaz a férjnek is kell a kenyér, nemesak az özvegy nő és ár-

ván! Ebből az is következik, hogy egy-egy adóforint után kevés 1/4 krt számítani a tanítóit nyugdíjalaphoz; hanem legalább is kell egy egész kr, még ha a tanító a legszigorúbban megadóztatják is magukat a pénz-tárvára.

Már ha tartózkodva is; de egy-két szóval megemlítem itt, hogy a megyénkben leve tanítóit övezgy-árva pénzár állása felől nem a legkedvezőbb dolgokat hallottam, még pedig épen egy újonnan választott tisztviselőtől; s itt amott, több ízben, más érdeklőtől is. Ha igaz, hogy sok zavar s rendtelenség követett el a nagybecsű pénzár kezelése körül, nagyon kívánatos, hogy az egésznek állása minél előbb tisztázzassék. Különbösen is — a mint tudom, — a pénzár még kevés tökével rendelkezik. Ily körülmények közt minden fillér figyelmet érdemel. Tekintek úgy az a letétek e jó indulatból származott figyelemzetésemet, mint ügyök s pénztárak iránti ószinte érdeklődésükben. Hozzák rendbe pénztárakat úgy, mint a mino rendben van a papíozgy-árva pénzár. Na! de erről ismét mások.

Görömbi Péter.

Szabolcs megye állandó választmányának jelentése az 1873. évi házi pénztár zárszámadásáról.

E jelentésből következő tételek közzétételét látjuk szükségesnek:

Az 1873. évi háztartást illető bevétel:
a) állami javadalmasz czímen: 89,743 frt — kr.
b) saját jövedelem czímen: 3,748 „ 8 „

Osszesen: 93,491 frt 8 kr.

A tulajdonképeni 1873. évi közigazgatási árva és gyámhatósági kiadás 94,462 frt 4 kr. és így az 1873. évi háztartásban felmerült hiány 970 „ 96 „

A jelentésben az egyes költségvetési rovatok alatt előirányzott és a tényleges kiadások között mutatkozó különbözetelek tételenként igazoltatván végül 1658 frt 52 krajczár különbözete mutatkozik.

Ezen összesen felül az előre nem látott költségek rovatában 937 frtnyi oly kiadás állott elő, melynek mel-lőzését a megyei közigazgatás folytonossága követeli; ugyanis az 1872. évben 8192 darabot tett közigazgatási és gyámhatósági beadványok száma 11180-raszorodván, továbbá az iratok közül egy 5/6 hónapon át betegeség folytán munkakezreletlen levén; egy pedig május 14-én a szerezvények katonai szolgálatra beadottán, az íktató és kiadó hivatalba napdjónak alkalmazása elkerülhetlenné vált.

Végül örömmel jelentjük, miszerint az 1873. évi számadás bevételei és kiadásai között a számadás le-zártakor mutatkozott 3164 frt 14¹/₂ krnyi hiány, mely-ből 2193 frt 18¹/₂ kr. az 1872. évi s 970 frt 96 kr. az 1873. évi háztartásban állott elő, a kormányzó általán-kindokolt jelentése következtében, a m. kir. helygy-miniszterium folyó évi márt. hó 16-án 8474 szám alatt kelt intézvényével teljesen utalványoztatván, s a folyó évi házi pénztári főnapló 544. tétele alatt bevezetve; a megye háztartásában évek óta fennállott pénz-ügyi zavar gyökeresen orvosolva s az egyensúly helyre álltva van.

A zárszámadás a fozsámvevői hivatalban közzem-lére kitétetett, az arra vonatkozó észrevételek f. évi május hó 5-éig beadhatók.

VIDÉKI LEVELEZÉSEK.

Szabolcs, april 22.

A rakamazi országos vásár folyó évi april hó 13-án tartott meg, bár ez még csak a második vásár volt,

A „Szabolcs“ tárczája.

(Ungvár, 1866.)

Nem reszkettem...²

(Ungvár, 1866.)

Nem reszkettem, mikor megláttalak
Csak arcom lett szököttől halványabb;
Mint midőn ha a nap újra feljő.
Elhalványul a reszkető csillag. —
Nem remegtem, ó pedig szemednek
Oly hideg volt első pillantásai!
S úgy fájt, mint az elfaradt vándornak
Vágyreményében lett csalódása.
Nem reszkettem mikor szívem hangját
Imádságként tehozád küldöd el,
S te lesújtád a hideg közegeknek
Ezer élő fekete kővével.
S a helyett, hogy egy búsító szöcskét
Szóltat volna oly hallgatag ajkaid:
Elfordultál, szivedet márványnál
Mánsk tudni még nem is akartad. —
Nem reszkettem midőn megtagadtad
Dalaimban a legszentebb hangot
Midőn mondád, hogy a lant barátját
Nevelésig érzőlegnek tartod.
És megvetőd, mint a hamis gyöngyöt,
Kínvetted legintartzák szerelmem;
Átkönyvedt kerestél ha sirtam,
Rut tetettél szívedesimben...
Pedig érzem, hogy egy mennyországban
Összes kincse hullott a lelkemre,
Szerettelek úgy, hogy mind a kincset
Neked adni szívem keveselte...
Nem reszkettem, midőn távol tőled,
Csak téged kerestem vágó lelkem;
Midőn elsáhl megolnói téged,
És visszatér busan szárnyaszedgetten;
Te főnn valál tarka képzőletnek
Ábrándosan fénylő csarnokaink
Nem tudád, hogy nem akarád tudni,
Bűszkeségben milyen halál van. —
Pedig érzem, hogy ha nem kereslek,
Elcsúszolok, s pokol lesz jutalmam!...

Szerk.

még a jövő tekintve, szép jeletőséggel bir, mert láto-gatott volt minden tekintetben; szarvasmarha hajta-tott 1200 darab, 16 900 darab, szertés 800 db. Termény-ből hozott: buza 2500 köböl, s árutott 12—13 feren, gabona 470 köböl, kelt 10—10 frt 50 kron, árpa 150 köböl, 7 feren, tengeri akó köböl, 7 frt 50 kron, zab 600 köböl, 4—4 frt 10 kron, s minden köbölként ada-tott el.

Üzletforgalom kitünő, volt faedény több szekérral Gümörmegyéből, kerekgyártók többen jöttek a vidékről, szekernek nagymennyiségben volt kapható; belvárszja szintén látogatott volt, mert szappanos 4, bádgos 6, szalonmás 8, karton-gyolcos 25, szustler 8, magyar-szabó 8, német-szabó 6, kalapos 7, asztalos 7, deskaruha áruló 7, finomabb cipész 8, vasárús 4, csizmadia 39, szürszabó 5, szücs 4, debreczeni gútlás 5, rostás 3, mézeskalácsos 5, zöldségágyumával 45, ladányi kalácsos 14, pecsenyét 28 helyiségben árultak, továbbá sít-rakban s nyíl helyiségekben, mivel több osztály részére czukrást 4 helyiségben volt — s a vásárt befejező-leg meg kelt említenem, hogy a zsebekes sem hiányoz-tak s eslá jütékosok Abaujmeze Szántó városából szinte részt szándékoztak venni, de az első, egy tár-cza zsebelesen kapatván, kit a rendőség azonnal nyakon csípett, — a többieknek nem volt kedvök cesmány keresetök folytatására.

A vidéket tekintve e rakamazi vásár tartására igen nagy szükség volt, s az kár, hogy csak két vásárra van engedélye, s nem négyre, hogy az év minden szakára juttot volna egy mert az ipar-, kereskedelem, s a megye e hegyescsúsan sokat emeltetnek s a gazdál-kodás érdeke igen kívánná, mert nagy baj az, midőn a kisebb gazdálkodásokból, kétnapi járó földre kellett Zemplény megye vagy Nyiregyháza czeresztani a cseléd-ét aprólkés vásárlásai miatt; míg a közeli vásárhe-lyiség mellett, 3—4 óra alatt annak elégtételnék. — Jövő országos vására leand Rakamaznak folyó évi no-venber hó 16-án.

A vásárról fenti tudósítás hiteles forrásból lett merítve.

Dobozy Ferencz.*)

Nyirfalombok.

XII.

(Megyénkben egy község nem csak a dnyvetermelőiről híres töbl-é. De hat miről? Ejen az a, éjen az egész álcok! Barátosok meg-nyegyzés a nap hoszra. Okadatok. Miért képzik sokan Szabolcs-megyét Rumániának? Mit beszélnek hazánkról ellenünk és bará-taink? Miként kell a bajt orvosolnunk? Lányunknak szólnék, me-nyünk is értsen róla!)

Megbízható forrásból értesülünk, hogy néhány hete Bogáth községben „tüzvédrőség“ alakult, s cütre-válóságát egy azóta előfordult tüzeset alkalmával már is hatalmasan igazolta.

Összint örömmel jelezük lapunk hasábjain me-gyei életrék e fontos mozzanatát, — áldóvalve egy-szersmind a derék férfiak, ki uttörő és kezdeményező volt e nálunk feltűnő elhanyagolt munkatér, vala-mint a nevezett község lakosait is, kiknél a lelkes fel-hívás nem lón (mint sok helyen, és a legidősebb eszmékre is vonatkozólag) „kiáltó szó a pusztában“ a közöny és lethargia sivatag pusztában lehet.

Más részről azonban nem lehet hangot nem ad-nunk azon meggyőződésünknek, hogy az érintett halad-ásit tény megyei lapjainkban sőt a fővárosi lapokban is köztudomásra hozni hazafiai kötelessége leendett az

*) E levél azon felhívással küldött be hozzánk, hogy a helybeli társalpa is vették fel; mit is czegnek a „Közöny“ szerkesztőjének tudomásra hozunk Szerk.

Szerettelek, mint a felfőző nap
Égetőben minden pillanatban
Nem reszkettem, pedig ó mint vágytam
Megalni a megveto kezejtől,
Akkor, — midőn meghallád szerelmem
Fájó dalban a vakmerő lantlót. —
Kö volt szívem a fagyott patakban,
A kin sulytól mégis nem remegtem.
Elasztalak, s a sötét valdnak
Hidig ódn köszorobrá lettem;
S bár villámot rejtő fellegek közt
Mint sötét rom álltam elhagyva:
Szerettelek oly hön mint a mily nagy
A mily élő volt szívem viharja.

* * *

De most midőn az új ébredésnek
Szent napjától megreszketett lelked,
S a hideg kő, mely szíved boríta,
Elolvadt az első sugar mellett;
Most midőn a lázas örületnek
Feklettél egy mosolydaltó védesz,
S azt mondod, hogy kintő bánatimnak
Jutalma egy fényes mennyország lesz;
Midőn a dal, melyet árva zenégek
Viszhangra leit a márvány kőbelben
Reszketek úgy mint az újszülött lomb.
— Reszketek, mert te is szeretsz engem.

Goies Lázár.

Feketehegy — Schwarzenberg.

Feketehegyről akarván írni, igen hiányosnak ta-lálánm képetem, — ha egyenesen a föld-helyiségén s közvetlen környékén kezdeném leírásomat.
E kép hiányos a Kassától Feketehegyig vezetó ut nélküli.
Helyezkedjünk bele azért egy kellemes kupcá s készítsük el magunkat különböző benyomások áttérzésére.
Kassától alig egy fél órányira mindjárt az első alagut vonja magára figyelmünket, mely alatt egy jó percig rohan el a vonat, innen az első állomásig a vidék nem mutat elannyyra büvös bájos képet, de anynyival inkább ez állomásian túl.
A vasut egész Iglóig a Hernád völgyön van végig építve. Egy a szótételes értelmében vadregényes völgy

említett község értelmiségének. És ha addig (késéki-ül) szerényeségből vagy még a megkezdett mű nin-csen egészen befejezője nem tette, tegye mielőbb is muhihatlanul (közölte legalább kivonatlat az alapsza-bályokat is) mert közlése által nem csekély szolgálatot teend úgy megérnk becsületeknek, mint nemzetünk er-kölesi sulyának.*)

Közudomásu dolog jelesül, mennyire özönvíz előtti állapotban képzék Szabolcsmegeyét még olyanok is, kik hangadó és vezérszerpet játszó egyéniségek, nem is-mérvé persze (mert mi nagy bölcsen hallgatunk) cber-désünk és haladásunk örvedetes jeleségeit, de annál több tudomású birva, (hogyne! mikor az ilyeneket ugyan dobra ütjük, néha még akkor is midőn egy betü sem igaz belőlök!) sötét árnyfoltjakról s megtörtént és meg nem történt chronique scandaleuseinkról.

Azt is jól tudjuk, mily meggyesítő alakzatban mutatják fel nemzetünk társadalmi életét nem csak el-csineink (a bécsi sajtó nagyrésze, a magyarfól Mileti-csek et Comp és a kedves szász scgorok a Királyfal-loból) hanem még saját faj és vérrokonaink is, mint közéletlül a különben tudós és jó hazafi Szermei S. „Vallás-erkölesi és társadalmi élet 1848 óta Magyar-országban“ czimű és a „magyarországi protestans egy-let“ által 300 frttal jutalmazott pályamunkájában, — ugy hogy ellenben György Aladár, az optimissmal teljességgel nem gyanusított György Aladár is meg-nyegyz az érintett mint biralattban s illetőleg ismerté-sében: „szézo a mi társadalmi életünk s még inkább a magyar nemzetségi jellemet túlsótt színbén rajzolja. Mintha valamely Löher-féle idegeni vagy egy Bach-kor-szak után sovárogo alkotmánygyűlöli hivatalnok írta volna e fizet egyes helyeit“ (Hon 1874 83. sz. reggeli kiadás)

Az ily utakon téves irányt vett közvéleményt már csak úgy is lehetne igaz ösvényre vezetünk, s megei és országos reputációjukat biztosítanunk, ha azt a mi jó dicseretes és közméltánylást érdemlő, tudomására hozzuk a nagy közönségnek: igen természetesen nem szabad nagyhallgatnunk a legcsekélyebb jelenségét sem, mely haladásunkról, épülésünkéről, kulturai izmosodásunk-ról tanusodik.

Es itt befejeznök igénytelen sorainkat, de attól tartva, hogy sohan nem akarják tudni, mit jelent a magyar példabeszéd: „lányoknak szólok menyem is ér-szen róla“ — kimondjuk nyitlan, hogy a megérnk ha-ladására és közmívelődésére vonatkozó tények közlését minden jóvaló s a megye és haza becsületét, fele-várgásázt szíven hordozó egyéntől nazafiai teljes bizal-mossal kérjük és várjuk.

Lapunk szerkesztősége — ugy hisszük — egész községgel, sőt szívélyes köszönettel nyitand tért az ilyenül közleményeknek.**)

De hisszük azt is (mert bizunk a jó erejében, a példa hatásában) hogy az eképen felmutatott örvedetes tények tágabb körben is gyalasztanak, lelkesítetek, új életet támasztanak... a jó eszeme mely itt megtes-tesült ma, utóbb amott és több helyen is viszhanga talád és megvalósulást nyer, a fény naponként mindin-kább emelkedik, terjed, termékenyíti, a sötétség rémei elvonulnak, vagy elterjedlen porba hullanak, nem leszünk többé „nagyipjú, kevés dohányú nép“ hanem elfog-laljuk megülett helyünkét a kultur nemzetek díszes körében, s ugy lehet mi is megérjük, de fiaink bizonynyal megéri a nagy jósigte teljesülését:

Meg jóni kelt még jóni fog
Egy jobb kor mely után
Buzgó másdász epedez
Szazerek ajakán...*

— z — y

*) Valóban nagyon kérjük a közmívelődés érdekében a tudósított Szerk.

***) Ez minden kétséget kizár. Szerk.

ez, mintha egy nagy földregény alkalmával szakadtak volna el egymástól e hegyek. Gyakran a völgy annyira összeszűkül, hogy csak a Hernád és a vasut kigyózlatt-nak rajta végig. És a vasut mily szédtő magasságban! helyely-közül 8—10 ül mélységben rohan el alatta gyors és veszelyes hullámaival a Hernád, meg a másik oldalon meredeken felnyúló erdővel koszoruzott hegyek, itt ott szűdültes magasságba felszökellő sziklacsok mellett közvetlen közelségben rohog el a vonat. Itt igazán együtt mélység és magasság!

Az állomások igen közel esnek egymáshoz, mi nagy-on unalmas lenne, ha egy kis falucska mellett ott nem emelkednének mindjárt a különböző gyárak, vashámorok, szépen rendezett külsevel, itt-ott valóban paradicsomrá varázslott díszkertetűl környezve, melye-ken oly jól esik megpiheuni perczeként a vadregényes tájakon magas sziklacsukon meghordozott szemek-nek. Ugy veszik ki magokat ezen az emberi képek ál-tal kressz varázslott viruló völgyek, mintha a konor apák-nál lábainál pihenő szőp leány szelíden mosolyog fel letteljes szemével ajpánk borongó homlokára.

Sokszor kellene keresztül utazni valóban e völgyön hogy közönyesen megühetnünk a kocsiban. Kit a nagy természet fenséges alkotása gyönyörködtet, annak egyik ablaktól untalan a másik ablakhoz áttetnie, s a vonat gyors haladása miatt többszöri áttutazás után is mindig kínálkozik valami új, valami meglepő, mely bá-mulatra ragad.

Vége után még egy a fentebb említett alag-utnál valamivel hosszabb alaguton keresztül vitetnők a völgy bővülési és szelidülési kezd, s következik azon fensiek, melyen Igló város emelkedik.

A Feketehegyre szándékozik itt szállnak ki. Aztán tengelyen kell menni Iglón keresztül egész Fekete-hegyig.

Igló kis, de igen csinos szepességi város. Külö-nösen foutezaja tökéletesen rendezett egyemeletes há-zakból áll.

Iglótól mindjárt hegyre visz a jó csinált ut, mely fenyesek között egy jó órai kigyózás után végre a hegytetőre emelkedik, s onnan meglehető meredk-uton kell lebecsátkozni azon völgybe, melyben Schwarzenberg fekszik.

Szelidebb, de nem kevesebb változatos völgy ez, mint az előbb említett Hernád völgye. Ezen is egy kis

*) A szerzőnek régtbb kiadatlán költeményéből Szerk.

JURÁNYI HUGÓ

városunk főjegyzője

nincs többé!!

E hó 24-én esteli 10¹/₂ órakor bevégző nemesen folytatott földi pályáját. Ki volt ő? Tudják, ismerik barátai! Kik ott látták egykor harcolni a szabadságért a megtorpont csatamezőkön. Kik tudják azt, hogy azon elvek, melyekért a lelkesült ifjú fegyvert ragadt, mind utolsó pillanatig fényes tisztaságban meg lettek védve kebelében, ki látta őt lelkesülni, hevülni, égni minden nemes ügyért, ismerte érzelmes, emelkedett keltő kedélyét, mely barátságát keresette, melegge, vonzalmassá tevő; az nem fogja őt feledni soha! Emlékté örökségképpen fogjuk őrizni mi barátai. Béke, örök béke porrai fölött!

× **Időjárásunk** folyást derült és kedvező mi a esendes és mosolygó tavaszi napokat illeti, csak egy baj van mindenfelé, az eső hiánya. S ezért a vetemények sárgák, gyerekek. Ha május jó gazda nem lesz bizony inasnevek nevének elebe. Egy az, mi kedvezőnek mutatkozik, és ez a gyümölcstermés. A körte, szilva, barack és meggyfaj anyira tele vannak virággal, hogy a galnyak itt-ott valóban meggyőződnek alatta; ha valami csapás nem jó, boldog világ lesz a Tiszaháton — Várjuk mindennap az esőt, koronként biztat is egy-két borulat, aztán átszűrik az is a sima ég tükörén, anélkül hogy alulnálatna néhány kövér esőcseppet az elalélt növényzet felidőszára.

(Sz.) **Lapunk egyik jeles munkatársának** Gócs Lázárnak családját egy szép fügyermekkel adta meg a gondviselés. A legizsibál szívből kívánjuk, legyen örök-mi valósnál; reményük, mely beane helyezték, soha ne csalódják; szóval: legyen külön ember derek anyánál; hogy is mondja csak a mi kedves Aranyunk? —
*Mint a fiatal bomb félt törzseket!
Hírad az enyemét áruháza sötétét!
Mondd ezt te is.

(X) **A napokban Debreczenben** tartott ref. superintendentális gyűlésen, a magyarországi lelkészválasztási megnevezési egyházmegyei határozat érvénytelenségét jelentették ki, a megválasztott lelkész Fekés-házy Gyula hivatalában megőszítettett.

□ **A felsőtiszavidéki gazdasági-egylet** nagygyűlést folyó apr. hó 30-án tartja meg Nyiregyháza-n a városban nagytermében.

— **A megyebizottmányi gyűlés** május hó 7-én vendéi kezdődött.

(n.) **Febr. 23-án éjjel 11 és 12 óra közt** ismét tűz volt. A vásártérn egy órába egy feloldó atyafi beszéllésolván magát szeptemberé egyetemben, gyertyájt elfújván, főg kandéval tarisznyájába dugta, így aztán a gyertyától meggyült a tarisznya, a tarisznyától a székér, a székéren lévő gabona (vagy 3 köböl), a székértől az állás egy része. Szerencsére azonban az ott lévő hajcsárok a tüzet eloltották. Az atyafi vizgázatlanságért megérdemelt büntetését vállalta.

35 **Reiter István véczi kocsiyáros, ki már**

gyorsfutása patak vizet végig, mely itt ott el van zárva mesterségesen a földalé, itt ott a ház tetőjéről zuhog alá egy komendencz, hol ismét elrejtőzik s csak ott láthatjuk ismét, hol malomok hajt.

— Az egész hosszú völgyárlist, (körülbelül másfél óra jársnyira) szárványosan egy falucska borítja, a házak csak helyt felányíra esnek egymástól; a völgy közepén egy emelkedettbe halmoesküvén a templom alá Maramaros-Igona öszeróra fényfőből, kívülről jól rosszul betapasztva s bemeszelve, láttatni engedvén mindamellett bükös oldalbordáit s a szegleteken keresztül öszeróvátolt faréteket. Torna is van, — fából Nincs bíz abban ott az érzék honában több az ásvány félből mint a kis harang, melynek gyér hangja nem egyszer száll el az esti szél ölen melán, andalítólag Feketehegy felé.

Igen érdekes látvány a völgy közepe táján a két hegyrőst össekötő vasuti töltés vagy helyesebben fal, körülbelül 5—6 öl magasságban a székért felett. E vasut, mely a hegyek között 2—3 mérföldnyi hosszán épült, kizárólagosan a vaslővek összehordására használták, még pedig görözevel.

Ily változatos érdekes itt ott vadregényes völgyön, hol majmindenütt már az utat szegélyezik a karsos örökzöld fenyesek, Wagerndiszelbe vezetó ut mellett jobbra egy kis fennsík körüli hegykebelben feleltek Feketehegy; másféle kezelés mellett világhírűvé válandott földő.

Az utról az egész fűrdő helyiség belátszik minden épületeivel együtt. Az országútól egy negyed órány kapasszkodás után végre ott vagyunk; azonban a beteges kedélyt is első pillanában egy bizonyos neme a buskomorságnak lepi meg. A vendégek szép időben a sétányokon, rossz időben szobákban, vagy az olvasó teremben vannak. Az utast egy házrózó befogadja neme a legbarátságosabb utastások közt, ez a legelső előlény a mely jelentkezik. Aztán körül és minden oldalról a hegyekről sötétlen lebalomú fenyesek, melyek egészen a fűrdő épületekhez érnek, a korlátozott kilátást, mint-ha valóban ott volna vége a világnak, végre a becsülhetetlen házi urnak hűdég, egyhangu fogadása igen bizalmatlanú teszi a vendéget.

(Folyt. köv.)

gy a vidékre, mint Nyiregyháza (magának a városnak igen szélszerű, jutányos és csinosan kiállított járműveket szolgáltatott; a nyiregyházi szegények számára 5 forintot káldott, mely a városi pénztárból származó is utalványoztatott. Fogadja nemessivni tettét a szegények nevében nyilvánított köszönetünk.

— **Kállay András** ur egy hozsókú intézet felvételben tudatja, hogy miután május 2-n átváltozott, bár mennyire hízlelgen is neki az, hogy oly kisán közreműködéssel hozott neve kapcsolathat, az előadásban részt nem vehet.

— **Mogyorósn** f. hó 13-án este 8—9 óra közt egy csűr meggyült s leégett. Szerencsére szél nem fúj s így nagyobb baj nem történt. De elég nagy a szerencsétlenség az illető gazdára nézve, kinek most 14 éve minden épülete földig leégett! S 15 év alatt most már harmadik ízben érte e csapás. A tűz keletkezésének okairól semmit nem tudnak gyanítani sem. Biztosítva nem igen volt.

(r.) **A Sóstó**, mint a lapunkban közzétett hirdetés mutatja, a folyó évi fűrdőhelyben részint az időjárás, részint a társulat szélszerű intézkedései következtében gyógyhatás tekintetében sokat nyert. Sajnos azonban, hogy dacára a lapunkban tett sürgető kérdésnek a fűrdő megnyitására iránt a társulattól semmi feleletet nem kaptunk. A napok meleg és szépek, az erdő is zöldre öltözött, a megnyitást sokan ohajtanák, ez pedig nem csak a közönségnek lenne kívánatos és előnyös, hanem egyszerűsind a társulatra nézve is ohajlandó volna gazdasági szempontból.

— **Veresmarton** f. hó 10-én a törvénybíró háza kigyúlt-e vagy meggyújtották? elég az, hogy Jégeit. Leégett ezenkívül még két, így összesen három ház, mellettekéitével együtt. Volt-e vagy egy, vagy mind-egy biztosítva? arról a közönség semmi tudomása.

(z) **Ungerleider János** helybeli hasonszervi orvos fia, magyarosított néven Ungvári Péter orvos-tudor, a napokban 7 pályázó közül megválasztott nyíradai községi orvosnak. A szülőföldjéről s családjától rég nagy távolságban élő orvos vágott szülőföldjéhez közel használni az emberiségnek orvosi tudományával. Örömmel üdvözöljük s kívánunk neki új állomáshoz sok szerencsét s tartós egészséget. Midőn ez örvendetes hírek tért engedünk lapunk hasábjain, egyszerűsind nem lehet kifejezés nem adni azon ohajtszúnak, vajha más községek is követnék Nyir-Mada példáját. Mint tudjuk, ott az évi orvosi fizetés abból származik, hogy minden főt hús 1 krral drágábban árulják. Ebből egy évben több öszezely, mint amennyi az orvosi fizetésre szükségesletnek; azért is a felesleges öszezelt az ottani szegények részére kiszolgáltatandó gyógyszernek költségeinek fedezésére fordítják.

□ **A Tisza** folyó anyira megáradt, hogy Neménylőt Záhonyig mindenütt kicsapott medréből, s a töltések között csak eszokonak lehet közlekedni. Örülnek ennek a járjáműstermelő gazdáknak, mint az egyiptomiak a Nil árjának; mert több, jobb szénát s több gyümölcsöt várnak az árvíz által megültott kerteken. Adja isten! Ha megint olyan almatermés, lenne, mint a múlt évben volt, még azt is elcsigizténék.

* **Mándok és Eperjeske kőnyékén** az az egész s. n. patkószögben apr. 16-án d. u. 1—2 óra közt dörögés, villámok közt, borsó- s mogyorónagy-ságu jég esett sűrűn. A terhes fekete felleg Ungvár felé húzódtott. Ugyan e tájékon már apr. 10-én is halottunk mennydörgést d. u. 4—5 óra közt. Hamar kezd a csapások sorát a jégeső. Bár ne következne legalább ez évben utána több sem itt, sem más vidéken hazánkban!

* **„Boldog ország Magyarország!”** Még a Tisza is bort terem! Petőnek borsalá tesülni látszik. Mogyorós lakosai a Tiszában egy hordó bort fogtak, s ok bizony becsületlen el is költötték azt! Vad bor, a Tisza hozta! A senki bora! Hanem egyszer aztán csak megtudja ezt a dolgot a tornyos-pálcizai korcsmáros, kivel az az eset történt, hogy még midőn hó volt, de a Tisza jege olvadásnak indult, zánja, mely főfele kaszonyi nedűvel volt megpakolva, leszakadt, s egy hordó bor viz alá merült lőnyá mellett. Azonban a Tisza szüz medrében nem türtétvén ez idegen elemet, lassanként kigőrgette egy lapályos helyre; itt találták meg az atyafiak, s csináltak magoknak egy jó napot ebben a szűk világban. Az a mulatságos história azonban mégis szomorúan végződött, mert a korcsmáros busásan megfizette magának a bor árát. Így van az, korcsmába sem megy a szegény ember, mégis meg kell fizetni a bor árát.

(3) **Folyó hó 10-én** a Csap és Tuzsér közti vasútvonalon egy tisztességesen öltözött nő Záhonyhoz közel a kocsiból kinyugrott. A vonat azonnal megállt. A nőt visszakerítették a legközelebbi csapi állomásra. A tény okát még nem tudjuk, bár szentanna vallomása után közöljük. A rendkívülinek látszó eseményről azonban bővebb tudósítást várunk.

+ **A dadai járásból** házfeltörések, tolvajlások miatt elfogott Varga Lajos nevű cigány s czinkos társai. Kihallgatás előtt megszökött. A személyleírás azok körvölve az eperjeskei körjegyzőhöz is elérkezett, ki az ismertető jeleket egy községi polgárral is közölte. — Épen ezen a napon a falu dőlyugoti részéről két cigány tartott a falunak ácsorogva, meg-megálva s valami fölött tanakodva. E tartózkodás gyanussá tette őket az említett polgár előtt. S midőn végre beindult a faluba, ő a községben lakó Pelescsák Ignác vezérvő utat figyelmeztette reájok. A jegyző, midőn kapuja előtt mentek volna el, behatáta őket s az egyiket a körözött Varga Lajosra vélt ismerni. S azon kérdésére, hogy a bevittok, ki magát Bördásnak mondá: nem ismeri-e V. Lajost? elspáradt. Miután e megütökést a jegyző észrevette, kézbe adá a kisbírónak. hogy tegeje őket vasra s csukja el. E kijelölt helyre az utcán kellett volna keresztülmenni; de midőn a két cigány a kapu kilépett, gubujkát az az ott fogó kisbíró kezében hagyva, kerekelt odottak s elszaladtak. Többen gyalogosan futottak utánuk; de mivel el nem érhettek, nevezett jegyző lóra ült s Varga útn futtatott; de egy kiut dolgozó ember, kérdésért nem érvény

rekalauzolta s így V. nyomát-elevezette, ki valószínűleg, a mogyorósi „csoukás” nevű csaló meküült. A keresés közben azonban a jegyző a homokdombok közt talált egy egész cigánybandát, Ezeket előbb be a faluba, onnan a járási csudbiztos, illetőleg szolgabíróhoz kísértette. Midőn a földjegek keresztül hazafelé vette P. I. utját, észrevette, hogy valami ember a földön lévő trágyacsomó mögél jött felül fejét. Feltartotta; de ez sebes fatásnak eredt. Ekkor revolverével utána lött, mire a menekülő lezuholt; de érezvén, hogy a golyó — mivel nem is reá volt irányozva — nem talált, megült futni akart; de mivel négy golyóval fonyegette a jegyző s lora is közelebb vitte hozzá, megállott. Ez volt V. Czomborjára, ki szintén meggyött de a kergető falusiak s a közben üzöbe vő pástorok egyúttal elvesztették nyomát. Ezt is bekísérte maga előtt a többiek. Vallomásokból semmi bizonyost meg tudni nem lehetett. De ha amaz nem Varga lett volna, miért ugrott meg? Valószínű, hogy régibb idő óta e vidéken csavargók az egész banda. Valamint továbbá valószínű az is, hogy egy eperjeskei, faluszeben lakó polgár kapujánál kiadásában ezeknek van részök a megszökött Várgával együtt. A vizsgálatláb talán majd több derül ki. Bár így lenne!

□ **Éppen most jelentek meg és kaphatók** Hincz Gyula könyv., mint hangjegy írószeker kereskedésben és kölcsönkönyvtárban Nyiregyháza Jókai M. 300 szírad regénye II. rész az örök béke 4 kötet ára 40 krt. Szénássy Sándor, latin nyelvtan 3-ik javított kiadás 90 krt. Blaháné kedvelt dalai énekkahgra zongorakísérettel 24 dal ára 2 ft 50 krt.

(y) **Vasuti szerencsétlenség.** A püspökladányi vasútvonalon a pályaudvarba haladó vonat egy ott lévő üres vagonba ütközvén, a gép összetört s három utas tetemesen megsérült.

— **A sóstóra vonatkozó** fentebbi közlemények ellenében, lapunk bezártakor, azon örvendetes hírt vesztük, hogy a fűrdőhelyiség már tökéletes rendben, a közönség használatára van átadva, minőlfogva naponként kaphatók a szokott örökben. Remélhetőleg a végleges megnyitás is rövid időn be fog következni. Midőn eme közleményünkkel sietünk az érdekelteket megnyugtanni, egyúttal nem mulasztjuk el a fűrdőgazdóságnak ezen a közönség érdekeiben tett intézkedéseiről legbensőbb elismerésünket nyilvánítani.

(x) **Turóc Sz. Mártonban**, Magyarország történelmének ki adták két nyelven, de miután az egész nem egyből mint kizitás hazánk és nemzetünk ellen; a kormány azok lefoglalását s a tettesek megbüntetését elrendelte. — Hat csak, kik nem könyvhöz, de öszoval vesznek e neven vakmerő kísérleteket mikor fognak lefoglalhatni s megbüntettetni?

— **Tatarszky és Parsch** zeneműkereskedésben újabb megjött: „Dalok is idők”, „Angot-negres” Május Ottóval; ára 60 krt. Ajánljuk a zenekedvelők figyelmébe.

□ **Jurányi Hugó** városunk közkedvességű főjegyzője s közelebbi elválasztott megyebizottmányi tag, élté legszebb korában történt elhunya alkalmából követ-mező gyászjelentés kildetett szét: „Ozveggy Jurányi Sámuelnek szül. Dócsy Karolin, dr. Jurányi Lajos egyetem-i tanár és Jurányi Amália mélyen megszorodott szívevel jelentik kedves fiának, illetőleg testvérfőjöknek Jurányi Hugó nyiregyháza város főjegyzőjének folyó 24-én éjjeli 11¹/₂ órakor, életének 44-ik évében, szívtárgyában bekövetkezett gyászok kimúltát. A holdogaltak, kibén családja tagjain kívül, a városi tisztikar példás buzgalom tisztársát, a városi „polgári olvasó-egylet” egyik utörőjét s erélyes elnökét, a szabósi hönvéd-egylet” érdemes tagját mint a 49¹/₂-iki szabadságharc egyik hősi batorját, a nyiregyházi egy egyháztanács egyik felvilágosodottan vallásos tagváltását, a város összes polgárosa egyik legnépszerűbb polgártársát és öszi néparátot siratják, — hült tetemét folyó 26-án d. u. 5 órakor fognak az ág. hitv. evang. egyház szertartása szerint a felvégi temető örök nyugalomra tetetni. Áldás emlékére!”

KÖZGAZDASÁGI ROVAT.

Az özi vetések fogsolásáról.

A napokban utam, egy terjedelmes gazdaszat közepén keresztül vonuló „országútnak” vitt át, s mint gazdasz, számalommal érdeklődve néztem az ut mellett elterülő, szép s jó fekvésű talajon a gyenge, rika — mondhatni — silány buza-vetést mely nem kerülhetvén ki figyelmemet, ép fogsolatott; — imént megnevezett munkáltatás, hogy mennyiben lehet helyes, mennyiben a felett, szerény nézetem az nyilvánosság előtt csak azon szempontból s oknál fogva bátorokdom kimondani, hogy mit fentebb is ériintem a szóban lévő fogsolás egy járt országút mellett eszközöltetésén, e módszer valószínűleg sokak által követésre találhat; melyet én azonban követésre méltó példának, hanem mostoha körülmények között, egyáltalán nem ajánlhatok, — és pedig; — áttérve lehető röviden, szerény nézetem érvelésére, a fennebb ériintett, s hason minőségben silindó ösziabuzák tavaszi (v. korai) megfogsolását, nem helyesebbem s nem ajánlhatom részint azért, mert a kedvezőtlen időjárás miatt. (mit minden tapasztalt gazda belát) özi buza-vetéseink eddig egy anyira gyengék, miszerint a megfogsolások csak ártalmára szolgálnak.

Hogy rendes időjárás viszonyok között, mily sikeres az özi buza idejében megfogsolása; — azt a leggerszerűbb földmívelő is tudja, — de ez kevés, mert nekünk tudni kellene ám a gazdáknak azt is, hogy vajjon mikor? — s lehet-e ösziérisen minden körülmények között a fozat alkalmazni?

Szerény nézetem szerént nem lehet, nem pedig azért mert különösen a mi porhanyóbb talajunkon, ugyszólván (csak ez időszérnt) silindóva, imitt amott szálanként tengő buza vetés egyrészt a fogsorbon amindően tökéletesen kildönti (miről személyesen meggyőződtem) másrészt a földben maradtakat kitalakváu, gyöke a nap hevénék, s a többé kevésbé folyton

uralgó szél szárító befolyásának engedvén, a növény fejlődésében kétségbevonhatatlan hátráltatik, mely körülmény felett kissé komolyan gondolkozván, a valószínűség önként kiválgatik.

Következéleg amidőn ismételve nem helyes lehet a ritka s gyenge őszi vetések „rendes szórás szerinti” megfogásolását, nem mulasztatom el egyszerű mind általánosi azok „meghengerezését” mely műtétől általánosi „kőnyű” talajoknál a tavaszi nedvesség visszatartatik s a talaj ilyeténképp megcstiztul a rögököl és mentes állapotában egy esőt kaphatván, e körülmény gyenge vetéseink növést tetemesen elősegítendi, — s így azután szerény nézetem szerént mint-hogy három — négy hét múlva, a növény valószínűleg tetemesen megerősödöttébb állapotában, — ekkor lenne helyén a fogasolás, jelen kedvezőtlen időjárás viszonyaink közepette.

Serák Géza.

Özleti értesítés.

A nyiregyházi terménycsarnoknál apr. hó 25-én bejegyzett terményárak.

Piaozsi ár		Kereskedési ár 100 köbölközdve	
Roza 00—00 fontos	4.80—5.00		
75—80 "	0.00—0.00		5.25—5.40
79—80 "			
Buza	6.50—7.00	vámháza szer.	7.15—7.30
Árpa	8.10—8.25		8.80—8.75
Zab	2.15—2.20		8.50—8.80
Tengeri	4.15—4.10		6—6.5000
Köles	4.10—4.20	ó termés,	5.50—6.00
Bab, tiszta fehér	5.50—6.00		8.00—1.050
Káposztarepcze	0.00—0.00		16.00—17.24
Lenmag	0.00—0.00		
Gömborka	0.00—0.00		
Kendermag	0.00—0.00		
Mák	9.50—10.0		
Napraforgóolaj			
Szesz 30 foku magy. itcze	26		26

Vasuti közlekedések.

A „tiszaivédékj” vasutvonatok indulása, Nyiregyházi: Miskolcz Kassa felé 5 óra 30 perczkor d. u. és 7 óra 48 perczkor reggel. Nyiregyházi Debreczen felé indul 10 óra 45 perczkor d. e. és 7 óra 36 perczkor este. Nyiregyházi indul Ungvár felé 8 óra 20 perczkor reggel, (szeredán, szombaton 6 óra 47 perczkor este; érkezik 6 óra 5 perczkor este és szeredán szombaton) 10 óra 17 perczkor d. e.

Szerkesztői levélátka.

— E. J.-nek Nagy-Várad. Na hiszen ön se köszönne meg ha küldeményét közé tennek. Ön valóban megtanulhatná a magyar nyelvet, azután egy kis nyelvtant, egy kis szép- és egy kis helyes írást, azután talán, talán ki tudná sütni egy egyszerű körmondatot! de verest, uram! Hagja ezt másnak. Tudja-e azt a verset, „Fuzia poeta lehezt” stb.

Felölts szerkesztő: Lukács Ödön.

HIRDETÉSEK.

LEGELŐ CSIKÓK RÉSZÉRE.

Méltóságos Lónyay János ur eszenyi birtokán az uraság által állítandó becületés csikók őrizete alá kitűnő és területileg is darabonként bőven számított legelőre a bejelentések elfogadtatnak. A legelőre kanca és herélt csikók, nemkülönbön heverő és fias kancák is felvetetnek. Egészségügyi szempontból a tisztelt érdekeltek közönség arról is értesítettik, miszerint a felveendő állatok a legelőrehajtás előtt april 24-től kezdve minden nap reggel Lónyay a tisztartónál bemutatandók, hogy elővigyázatból állatorvosilag is megvizsgáltathassanak. Egy db után fizetendő 8 fr. o. é. (3—3)

Greszler Vilmos, tisztartó.

A NYIREGYHÁZI SÓSTÓ

1874-dik évi fürdő idényére különösen felhívjuk a t. közönség figyelmét azon okból, mivel részint az időjárás (mely ez idén kevés esőzéssel járt), részint pedig a társulat idevágó intézkedései (lecsapolás sat.) következtében, a víz oly töményitettlen lúgos (erős) lett, mint ez már évek óta nem volt. Igen természetes, hogy a fürdőnek gyógyhatása is által tetemesen növekedett. A sóstó nagy sikerrel használtatik görvélyes, csuszos és közsvényes bajoknak.

A vendéglő a legjobb hírnévnek örvendő Marossi vendéglősnek van átadva.

A sóstói társulat igazgatósága.

Előfizetési fölhívás.

1874. január 1-én új előfizetést nyitottunk a „SORSOLÁSI TUDOSÍTÓ” harmadik évfolyamára, mely

minden huzát után havonként 2—3-or jelenik meg.

Egészévi előfizetési díj:

Budapest számára díjmentesen a házhoz hordva 2 frt.

Az osztr.-magyar tartományok számára díjmentesen postán küldve 2 frt.

Német-, Olaszország, Dunatejedelemségek, Szerbia és Svájc számára 2 frt 50 kr.

Ujjonnan jelentkező előfizetőknek a már megjelent számok még rendelkezésre állnak.

Hirdetések olcsón vétetnek föl

A „sorsolási tudósító” kiadó hivatala

(10—4)

Budapest, bálvány-utca 9. sz.

Diófa-deszka

87 szál, 3 czol vastag, 1—1½ láb széles, 1—2 öl hosszúságú — szép habos diófa-deszka eladó; □ lábja egy frt. ötven krajczár.

Bővebb értesítést lehet nyerni Tisza-Lökön Önödy Géza szolgabírójánál.

Ifj. Hartstein Ignácznál jó minőségű

tölgyfának

ole 9 frt.

Elveszett sorsjegy.

A városház folyosóján e hó 20-án egy eredeti töröksorsjegy vesztett el. A megtalálójá kérétek, e sorsjegyet a kapitányi hivatalnak átadni, hol elismerésül 3 forintot fog kapni.

E sorsjegy amortisaltatni fog, hogy ha vissza nem adják a gazdájának.

Kávémérés megnyitása

május hó 1-én.

Tisztelettel tudatom a nagyérdemű közönséggel, hogy a csizmadia társulat épületében a „Polgári Olvasó-Egyet” alatt KÁVÉMÉRÉST hideg étkek- s italokkal rendeztem be, melyet május 1-sőjén nyitandok meg.

Méltányos árak a illő kiszolgálás biztosítása mellett, a n. é. közönség becses pártfogását kérve, maradtam teljes tisztelettel

Nyiregyházián, 1874-ik év april havában

Sebők Adám.

(6—1)

Mindenféle téli bélelt ruhát nyaralásra elfogadok,

ifj. Pataky Sámuel,

Epreskert-utca 709-dik vagy a Pazonyi-usczán 807-ik számú házban.

Árlejtési hirdetés.

A folyó évi jun. 1-én N.-Kállóban megnyitandó, 68 ágyra berendezett szabolicsmegyei nyilvános közkórház betegeinek szükségelt tápszeres kiszolgáltatása tárgyában f. év május hó 1-én délelőtt 10 órakor N.-Kállóban árlejtés fog tartatni, melyre a vállalkozni kívánók 300 frt bánatpénzzel ellátva ezenel meghivatnak.

Az árlejtési feltételek a megyei iktatói hivatalban f. év april hó 20-dikától az árlejtés napjáig megtekinthetők s ugyanott az árlejtési tárgyalás megkezdéséig a zárt ajánlatok elfogadtatnak.

Kelt N.-Kállóban, Szabolcsmegye nyilvános közkórházi választmányának 1874-ik évi april hó 11-én tartott üléséből.

Alispán h. távollétében
Korányi Miklós,
főjegyző.

212.

1874.

Árverési hirdetés.

Kovács Mária hajadon tulajdonához tartozó 5 hold föld, mely a nyiregyházi htkv. 2296-dik lapján 4735. h. r. sz. a. van felvéve, f. é. május hó 2-án d. u. 3 órakor a városházánál nyilvánosan el fog árvereltetni.

Kelt Nyiregyházián az 1874. april hó 17-én tartott árvaszéki ülésben.

Kmethy István,
árvaszéki jegyző.

Ad. 6825. tk. sz. 1873.

Árverési hirdetmény.

A nyiregyházi királyi törvényszék telekkönyvi osztálya részéről közhírré tétetik miként Garay Györgynek Kresztványó Mihály elleni végrehajtási ügyében utóbbitól végrehajtás alá vont s a nyiregyházi 1699 számú tjkve A + 2 sorszám alatt bevezetett ingatlan a f. 1874. évi május hó 11-ik és szükség esetében az 1874. évi június hó 15. napján délelőtt 10 órakor ezen kir. tszék hivatalos helyiségében tartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek el fognak adatni.

Feltételek: Kikiáltási ár 300 frt.

Bánom pénz 30 frt.

Vevő a birtoknak azonnal birtokába lép.

A vételár fizetendő 3 részletben, és pedig az első részlet a leütéstől számítandó 1 hó, a 2-ik részlet 3 hó, a 3-ik részlet 6 hónap alatt esedékes 6% kamatokkal.

Azon jelzőlogos hitelezők, kik a bíróság székelyén vagy ennek közelében nem lakknak ezenel felszólítottanak, a vételár folyósítása alkalmával leendő képviseltesítők végett a hatóság székelyében megbízott rendelkeznek s azok nevést és lakását az eladásig jelentésk be, ellenkező a hivataltól kinevezett gondnok által fognak képviseltetni.

Egyideűleg felhivatnak mindazok is kik a lefoglalt javak iránt tulajdoni vagy más igényt érvényesíthetni vélnék, igénykereseteiket a hirdetmény közzétételének utolsó napjától számítandó 15 nap alatt hábár külön értesítést nem vettek is, nyujtsák be, különben azok a végrehajtás folyamatát nem gátolván, egyedül a vételár feleslegére fognak utasíttatni.

Kelt a nyiregyházi kir. tszék tkvi osztályának 1874 mártius hó 28-án tartott üléséből.

(3—3)

Papp László
s. tkönyvvezető.